

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
SREDNJA ŠOLA

Tekmovanje za turističnega vodnika

PIRAN

IN OKOLICA

Avtorica: Megi Lopuh
Mentorica: Kajetana Tornič

KAZALO

UVOD	3
MESTO PIRAN	3
RAZVOJ TURIZMA V PIRANU	3
OPIS POTI	4
ČASOVNICA.....	4
OPIS ODSEKOV VODENJA.....	5
Tartinijev trg.....	5
Tartinijev spomenik.....	6
Tartinijeva hiša.....	6
Benečanka	7
Pomorski muzej Sergej Mašera Piran.....	7
Slika 7: Pomorski muzej.....	8
Mestno obzidje.....	8
Akvarij.....	8
Minoritski samostan sv. Frančiška.....	10
Panoramska vožnja z ladjo Subaquatic.....	10
KALKULACIJA.....	11
INFORMACIJE ZA SAMOSTOJEN OBISK.....	11
VIRI	12
VIRI SLIK.....	12

UVOD

Sem Megi Lopuh, dijakinja Srednje ekonomske šole v Postojni. Za tekmovanje sem se odločila, saj pri predmetu turizem vedno rada pripravljam razne predstavitve, ki so v programu in jih sošolcem tudi predstavim. Poleg tega pa tudi rada vodim ljudi in sama sebe tudi vidim kot turistični vodnik.

Odločila sem se, da vam bom predstavila obalno mesto Piran in za skupino 10ih pripravila program za enodnevno ekskurzijo.

MESTO PIRAN

Piran je obmorsko mestno naselje v Slovenski Istri z okoli 3.700 prebivalci na slovenski strani Piranskega zaliva, sedež istoimenske občine, župnije in upravne enote, kakor tudi izpostave Pristaniške kapitanije in mednarodnega pomorskega mejnega prehoda.

Naselje se nahaja na samem rtu Piranskega polotoka, v neposredni bližini Portoroža. V Piranu poleg slovenskih osnovnih in srednjih šol deluje tudi italijanski osnovna šola Vincenzo e Diego de Castro in Gimnazija Antonio Sema Piran. V mestu ima sedež zasebna fakulteta Gea College – Visoka šola za podjetništvo Piran.

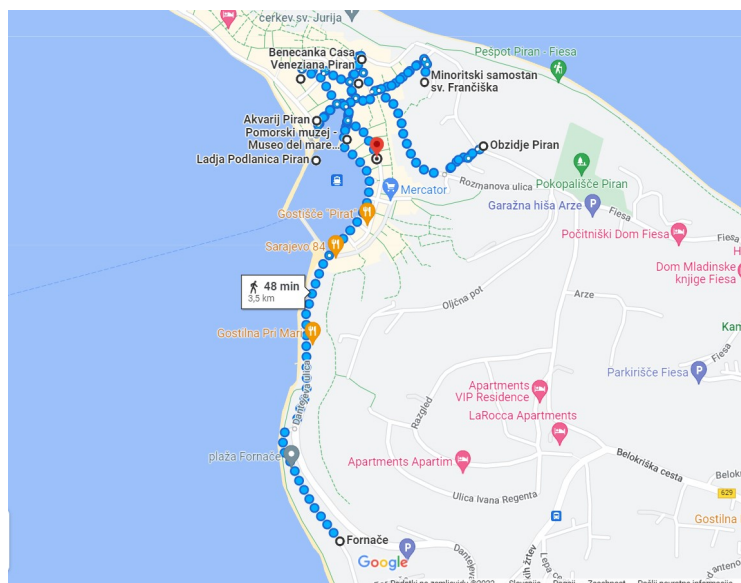
Staro pristaniško mesto z ostanki srednjeveškega obzidja je v celoti zavarovano kot kulturno-zgodovinski spomenik. Ozke ulice s tesno strnjenimi hišami, ki se od cerkvene vzpetine spuščajo proti osrednjemu trgu ob obali, poudarjajo njegov mediteranski značaj. Svetovljansko obmorsko mesto, ki se je razvijalo pod vplivom bližnjih Benetk, velja za eno najpristnejših in najbolj fotogeničnih mest na obali Jadranskega morja. Poleg arhitekture, pomorskega muzeja, akvarija in drugih znamenitosti v mesto vabijo prireditve, kulinarčna ponudba in bližnje naravne posebnosti.

RAZVOJ TURIZMA V PIRANU

K razvoju prometa ter boljšemu pretoku ljudi in blaga je veliko pripomogla ozkotirna železnica Trst–Poreč, zgrajena v letih 1900–1902. Ob koncu 19. stoletja se je z ugodnejšimi prometnimi povezavami pričel tudi razvoj turizma. V Portorožu se je začel razvijati predvsem zdraviliški turizem, ki je klimatsko ugodnemu in prijetnemu kraju prinesel ugled in sloves najlepšega turističnega središča ob vzhodnem Jadranu. Tartinijev trg je postal osrednji piranski trg ob koncu 13., današnjo podobo pa je dobil v drugi polovici 19. stoletja. Z zasutjem mandrača so ustvarili prostorno tržno ploščad, okoli katere so zgradili vse pomembnejše občinske ustanove (občinska in sodna palača itn.) ter meščanske stavbe, od katerih se je v prvotni obliki ohranila le gotska hiša, imenovana Benečanka. Trg so poimenovali po slavnem piranskem rojaku, violinistu in komponistu Giusseppeu Tartiniju (1692–1770), ki je ime rodnega mesta ponesel daleč po Evropi.

OPIS POTI

Izlet se bo začel ob 8. uri zjutraj na delu obale Fornace, kjer bodo najprej imeli jutranji sprehod in prisluhnili navodilom in opisu poteka dneva, ki jim jih bo podal vodič. Čez 30 minut se bodo sprehodili do Pirana do Tartinijevega trga, katerega si bodo ogledali ob vodičevi razlagi. Na Tartinijevem trgu pa si bodo ogledali tudi Tartinijev spomenik, Tartinijevo hišo in Benečanko. Ogled bo trajal približno tri ure. Nato bi porabili le dve minute hoje do pomorskega muzeja Piran v katerem pa bi bili eno uro. Ob 13.00 si bodo ogledali še obzidje mesta, kjer pa bodo na avtomatu plačali nizko vstopnino za sprehod po določenem delu obzidja. Nato imajo rezervirano kosilo v Stari Gostilni Vecchia Osteria. Po kosilu se bodo sprehodili do akvarija potem pa do samostana. Po dveh urah pa imajo za konec enodnevnega izleta še rezervirano panoramsko vožnjo z ladjo Subaquatic, do katere jih bo pripeljal avtobus. Po dolgi vožnji z ladjo si privoščijo še večerjo v Gostilni Tartini. S tem pa se tudi izlet zaključuje.

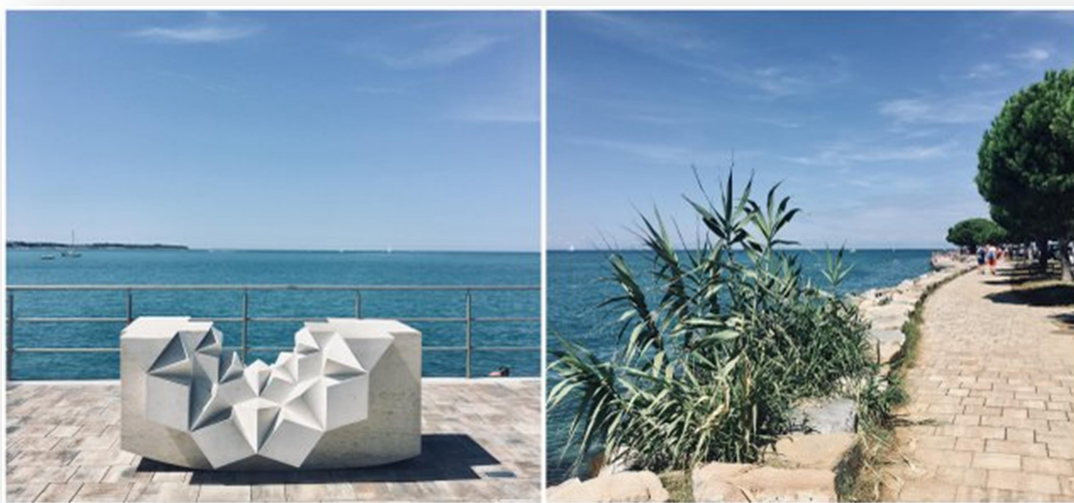
ČASOVNICA

8.00-8.30	Sprehod po delu obale in poslušanje navodil vodiča
8.30-8.45	Sprehod do Pirana do Tartinijevega trga
8.45-9.45	Ogled Tartinijevega trga in vodičeva razlaga
9.50-10.15	Ogled Tartinijevega spomenika in vodičeva razlaga
10.20-11.00	Ogled Tartinijeve rojstne hiše in razlaga vodiča
11.05- 11.45	Ogled Benečanke in razlaga vodiča
11.55- 12.55	Obisk pomorskega muzeja
13.00-14.00	Sprehod po mestnem obzidju in razlaga vodiča
14.10-15.30	Kosilo v Stari Gostilni Vecchia Osteria
15.40-16.40	Obisk akvarija in razlaga vodiča
16.45-17.45	Obisk samostana in razlaga vodiča
18.00-19.30	Panoramska vožnja z ladjo Subaquatic
19.40-20.30	Večerja v gostilni Tartini

OPIS ODSEKOV VODENJA

Del obale Fornače

Fornače so večje območje, ki se nahaja pred vstopom v stari del mesta Piran, v bližini Bernardina. Na tem predelu se nahaja zunanje parkirišče Fornače, avtobusna postaja Fornače – Piran, Nacionalni inštitut za biologijo – Morska biološka postaja, garažna hiša, okrepčevalnica Fornače, Galerija Impresije, vila Aurora, likovno društvo Solinar in drugo. Na relaciji Fornače – Tartinijev trg je obiskovalcem na voljo tudi brezplačen avtobus. Od Fornač vodi urejena sprehajalna pot v smeri proti Piranu ali proti Bernardinu.

Slika 2: Sprehajalna pot

Tartinijev trg

Tartinijev trg je največji trg in središče Pirana. Ime je dobil slavnem piranskem rojaku, violinistu in skladatelju Giuseppeju Tartiniju, katerega spomenik je pred občinsko stavbo. Trg je bil nekoč mandrač ali notranje pristanišče za jadrnice in ribiške čolne. Nekoč se je nahajal zunaj mestnega obzidja, saj je najstarejše delno ohranjeno obzidje potekalo za današnjo občinsko palačo, zunaj njega pa je samevala le cerkev svetega Petra. Že v srednjem veku je bil obdan z najpomembnejšimi mestnimi palačami in hišami premožnih meščanov. Današnjo podobo je trg dobil v 2. polovici 19. stoletja. Okoli prostorne tržne ploščadi so zgradili vse pomembnejše ustanove in meščanske stavbe, od katerih se je v prvotnih oblikah ohranila le gotska hiša, imenovana Benečanka.

Slika 3: Tartinijev trg

Tartinijev spomenik

Ob 200-letnici rojstva violinista in skladatelja Tartinija so mu leta 1892 meščani Pirana želeli postaviti spomenik, vendar so se dela nekoliko zavlekla, tako da so šele leta 1896 postavili na visok podstavek bronasti kip mojstra v nadnaravni velikosti. Spomenik je delo beneškega kiparja Antonia dal Zotta. Z domišljeno postavitvijo obvladuje trg in ga prostorsko povezuje s kompleksom župnijske cerkve svetega Jurija, ki dominira nad mestom. Sploh v novejšem času so s spomenika nekajkrat ukradli lok, ki ga Tartini drži v roki. Leta 2016 so kip s podstavkom in ograjo restavrirali. Na robu violine so pri 3D-skeniranju odkrili do tedaj neznano čustveno posvetilo kiparja svoji preminuli ženi, ki je do svoje smrti leta 1893 z nasveti dejavno sodelovala pri izdelavi skulpture.

Slika 4: Tartinijev spomenik

Tartinijeva hiša

Gre za eno najstarejših zgradb v mestu, omenjena je že leta 1384 z imenom Casa Pizagrua, nato Casa Zangrando. Arhitektura in dekoracije v prostorih pričajo o številnih posegih od konca 17. stoletja pa do konca 19. Od leta 1946 je Tartinijeva hiša sedež Skupnosti Italijanov "Giuseppe Tartini". V Tartinijevi rojstni hiši si lahko ogledate njegovo spominsko sobo in dragocene glasbenikove predmete, kot so posmrtna maska, violina, črtalnik in pisma. Zamuditi ne gre tudi ogleda Dvorane vedut z zanimivimi stenskimi poslikavami.

Slika 5: Tartinijeva rojstna hiša

Benečanka

Benečanka je ljudski naziv za hišo, ki stoji na vogalu Tartinijevega trga v Piranu, na stičišču z Ulico IX. korpusa. Predstavlja najlepši primerek beneško-gotske arhitekture v Piranu in je najstarejša ohranjena hiša na Tartinijevem trgu. Njeno zunanost krasijo izjemno lepo oblikovani arhitekturni členi in bogato kamnito okrasje. Najizrazitejši je vogalni gotski balkon. Med oknoma drugega nadstropja je vzdana kamnita plošča s stoječim levom, ki med šapama drži napis z reklom: Lasa pur dir (Pusti, naj govorijo). Pod levom je grb z inicialo B. V pritličju je tudi trgovinica piranskih solin, v drugem in tretjem nadstropju pa sta dve luksuzne sobe v katerih se lahko prespi.

Slika 6: Benečanka

Pomorski muzej Sergej Mašera Piran

Pomorski muzej »Sergej Mašera« Piran je muzej za zgodovino pomorstva na Slovenskem. Muzej je bil ustanovljen leta 1954 kot Mestni muzej Piran, v prostorih klasicistične palače Gabrielli-De Castro na Cankarjevem nabrežju. Muzej je sprva vključeval tudi piransko mestno knjižnico in mestni arhiv. Sedanji naziv po narodnem heroju Sergeju Mašera je dobil leta 1967. V ta namen ima urejeno zbirko pomorske arheologije, etnološko ribiško zbirko ter zgodovinsko, etnološko in umetnostnozgodovinsko zbirko pomorstva od srednjega veka do konca 2. svetovne vojne.

Slika 7: Pomorski muzej

Mestno obzidje

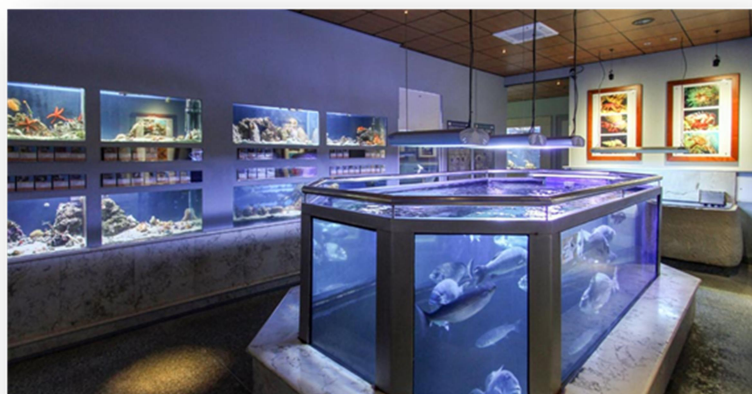
Mestno obzidje, ki je nekoč obdajalo Piran se je do danes ohranilo le deloma. Obzidje je bilo zgrajeno okoli starega mestnega jedra zaradi zaščite pred sovražniki in pa tudi pred kugo. Na račun postopnega širjenja mesta se je skozi čas spreminjalo tudi obzidje, slednjega so morali namreč ob vsaki širitvi mesta zgraditi na novo in tako danes opazimo ostanke kar treh različnih obzidij, na katerih najdemo tudi 7 mestnih vrat. Začetki gradnje obzidja po raziskavah segajo že v 7. stoletje, največji del do danes ohranjenega srednjeveškega obzidja pa iz časa 15. in 16. stoletja.

Slika 9: Mestno obzidje

Akvarij

Akvarij Piran nudi možnost črpanja znanja o morskih organizmih in morskem okolju, kot tudi pašo za oči in sprostitev v prijetnem okolju. Za to poskrbijo tudi vedno nove in privlačne fotografske razstave z morskimi temami, ki krasijo stene akvarija. Pogled se vam ustavi tudi na arheoloških ostankih cerkvice sv. Nikolaja, zavetnika mornarjev, iz 11. stoletja, nad katerimi se lahko sprehodite. Prav tako pa lahko v akvariju hraniš ribe.

Slika 8: Akvarij

Minoritski samostan sv. Frančiška

Samostan sv. Frančiška je bil najverjetneje ustanovljen še pred letom 1301, ko so minoriti že začeli z gradnjo cerkve. Samostan hrani veliko glasbene literature, stara samostanska knjižnica pa se lahko pohvali s knjigami iz 15. st. V samostanu še danes živijo bratje minoriti, ki upravljajo samostansko cerkev, nudijo duhovno oskrbo in vodijo duhovne vaje. Križni hodnik predstavlja eno najbolj akustičnih prizorišč v Sloveniji, kjer že vrsto let potekajo številne vrhunske glasbene prireditve, kot so Piranski glasbeni večeri in Tartinijev festival. Iz križnega hodnika je vhod v samostansko pinakoteko, kjer so na ogled platna beneških slikarjev. V njej je danes poleg glavnega še pet oltarjev. Najbogatejši pa tudi najlepši je oltar sv. Antona Padovanskega. Poseben čar daje celotnemu prostoru Carpacciova renesančna edikula. Pod tlakom cerkve je 32 grobnic, med njimi tudi grobnica družine Tartini.

Slika 10: Samostan

Panoramska vožnja z ladjo Subaquatic

Ladja sprejme do petdeset potnikov, od teh jih po dvanajst izmenično sedi v podpalubju in si med vožnjo skozi velika posebna okna ogleduje morsko dno. Med vožnjo si je mogoče ogledati geološko sestavo morskega dna, floro in favno priobalnega morskega dna, podmorske previse in nasade morskih školjk. Med vožnjo na relaciji Piran-Fiesa-Strunjan in nazaj lahko občudujete lepo panoramo obale in čudovit pogled na Piran iz morske strani.

Slika 11: Ladja Subaquatic

KALKULACIJA

OGLED	Cena za 10 ljudi	Cena na osebo
Benečanka	70,00 €	7,00 €
Tartinijeva hiša	40,00 €	4,00 €
Pomorski muzej	50,00 €	5,00 €
Mestno obzidje	20,00 €	2,00 €
Akvarij	50,00 €	5,00 €
SKUPAJ	200,00 €	23,00 €

- Vodenje cel dan: **100€/ na osebo 10€**
- Najem avtobusa Mercedes Sprinter EURO 6 na dan: **120,00 € / na osebo 12,00 €**
- **!KOSILO IN VEČERJA NISTA VKLJUČENA V CENO!**

INFORMACIJE ZA SAMOSTOJEN OBISK

TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER

TIC Piran
Tartinijev trg 2, 6330 Piran
+386 (0)5 673 44 40
ticpi@portoroz.si
<https://www.portoroz.si>

PREVOZ

PEČELIN, prevozi in turizem d. o. o.
Bedrih 39, 4226 Žiri
tel.: +386 4 51 06 400
fax: +386 4 51 06 401
gsm: +386 41 646 132
E-pošta: bus.pecelin@siol.net

VIRI

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Piran>

<https://www.slovenia.info/sl/destinacije/znamenitosti/piran-s-solinami>

<https://www.placesandnotes.com/?p=20801>

<https://www.google.com/maps/search/zemljevid/@45.6180064,13.7382997,10z/data=!3m1!4b1>

https://kraji.eu/slovenija/piran_fornace/slo

https://sl.wikipedia.org/wiki/Tartinijev_trg

<https://www.portoroz.si/si/odkrij/piran/znamenitosti/4450-object-tartinijeva-hisa>

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Bene%C4%8Danka>

<https://www.portoroz.si/si/odkrij/piran/znamenitosti/4455-object-benecanka>

https://sl.wikipedia.org/wiki/Pomorski_muzej_%C2%BBSergej_Ma%C5%A1era%C2%AB_Piran

<https://pomorskimuzej.si/>

<http://aquariumpiran.si/>

<https://www.portoroz.si/si/odkrij/piran/znamenitosti/668-object-mestno-obzidje-in-mestna-vrata>

<http://www.wallsofpiran.com/sl/>

<https://www.aktivna-druzina.si/piran/>

<https://www.portoroz.si/si/odkrij/piran/znamenitosti/667-object-minoritski-samostan-sv-franciska-in-krizni-hodnik>

<http://minoriti.rkc.si/minoriti-3/provincialni-minister/samostani/225-minoritski-samostan-sv-franciska-v-piranu>

<https://www.subaquatic.si/>

VIRI SLIK

Slika 1: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5b/Piran-fotomorgana_%2825%29.jpg

Slika 2: <https://www.placesandnotes.com/wp-content/uploads/2021/04/Piran-Fornace-izlet-obala-parkirisce-plaza.jpg>

Slika 3: <https://www.hoteli-bernardin.si/si/imagelib/full/default/Blog/Blog%202018/Piran/3%20Tartinijev%20trg.jpg>

Slika 4:

https://kraji.eu/PICTURES/obalno_notranjska/obala/piran/tartinijev_trg/IMG_3119_piran_tartinijev_spomenik_giuseppe_tartini_big.jpg

Slika 5:

https://www.portoroz.si/si/imagelib/12/default/dogodki/2021/Na%20sprehodu%20s%20Tartinijem/01_hisaTartini.jpg

slika 6: <https://static.primorske.si/foto/highres/GnWeb/168-benecanka.jpg>

slika 7: http://osmarje.splet.arnes.si/files/2018/05/arheo_1.jpg

slika 8: <https://naravniparkislovenije.si/knjiznica/zanimivosti/centri-o-naravi/velike/akvarij-piran1.jpg>

slika 9:

<https://www.portoroz.si/si/imagelib/twi/default/images/Jaka%20Ivancic/Piran%20z%20Oobzidja.jpg>

slika 10: <https://www.had.si/blog//wp-content/uploads/2007/12/minoritski-samostan-in-cerkev-sv-franciska-asiskega-piran-03.jpg>

slika 11: <https://i.ytimg.com/vi/pRpMaAVLaZU/maxresdefault.jpg>